

Čachtická pani – Alžbeta Báthoryová

V Štátnom archíve v Prešove v archívnom fonde Rod Druget (Drugeth) z Humenného je uložená aj časť písomností panstva Čachtice. Juraj Drugeth z Humenného, manžel Kataríny Nádasdyovej, bol zaťom najznámejšej uhorskej grófkky – Alžbety Báthoryovej.

Medzi písomnosťami sa zachoval nenápadný dokument z konca 17. storočia, písaný v maďarčine. Sú v ňom zaznamenané rôzne pozoruhodné udalosti, ktoré sa udiali v Čachticiach v rokoch 1603 – 1698: svadby, pohreby, cesty, prevody majetku, aj záznamy o zadržaní, internácii a úmrtí Alžbety Báthoryovej, známej ako čachtická pani alebo krvavá grófkka.

Alžbeta Báthoryová (*1560 Nyírbátor – †1614 Čachtice) pochádzala z významného šľachtického rodu. Jej príbuzní boli vysokými uhorskými hodnosťármi, sedmohradskými vojvodami a kniežatami. Báthoryovej ujo, Štefan Báthory, bol poľským kráľom. 8. mája 1575 sa vo Vranove nad Topľou vydala za Františka Nádasdyho, hlavného kapitána uhorských vojsk. Báthoryovcom patrili panstvá Vranov, Čičava, Ečed, Fúzer a iné, Nádasdyovcom panstvá Šárvár, Kaniža, Čachtice a iné. Viacerí Báthoryovci mali sklony k tyranstvu, krutosti a samolúbosti. Podľa výpovedí svedkov Alžbeta Báthoryová v rokoch 1585 – 1610 zabila 2 až 650 dievčat a mladých žien nesmierne krutým spôsobom.

Začiatkom roku 1610 dal panovník Matej II. príkaz palatínovi Jurajovi Thurzovi vyriešiť prípad Alžbety Báthoryovej. Ešte pred zverejnením výsledkov vyšetrovania v septembri v testamente rozdelila majetky medzi syna a dve dcéry, aby o nich rodina neprišla. V októbri 1610 pricestovala do kaštiel'a v Čachticiach, kam za ňou prišiel palatín so sprievodom. Podľa spomínaného dokumentu **29. decembra 1610 chytili pani Alžbetu Bathoryovú po večeri a na druhý deň ju odviekli na Čachtický hrad.**

Obr. 1 – Zápisy o zatknutí, uväznení a úmrtí Alžbety Báthoryovej v rokoch 1610 – 1614

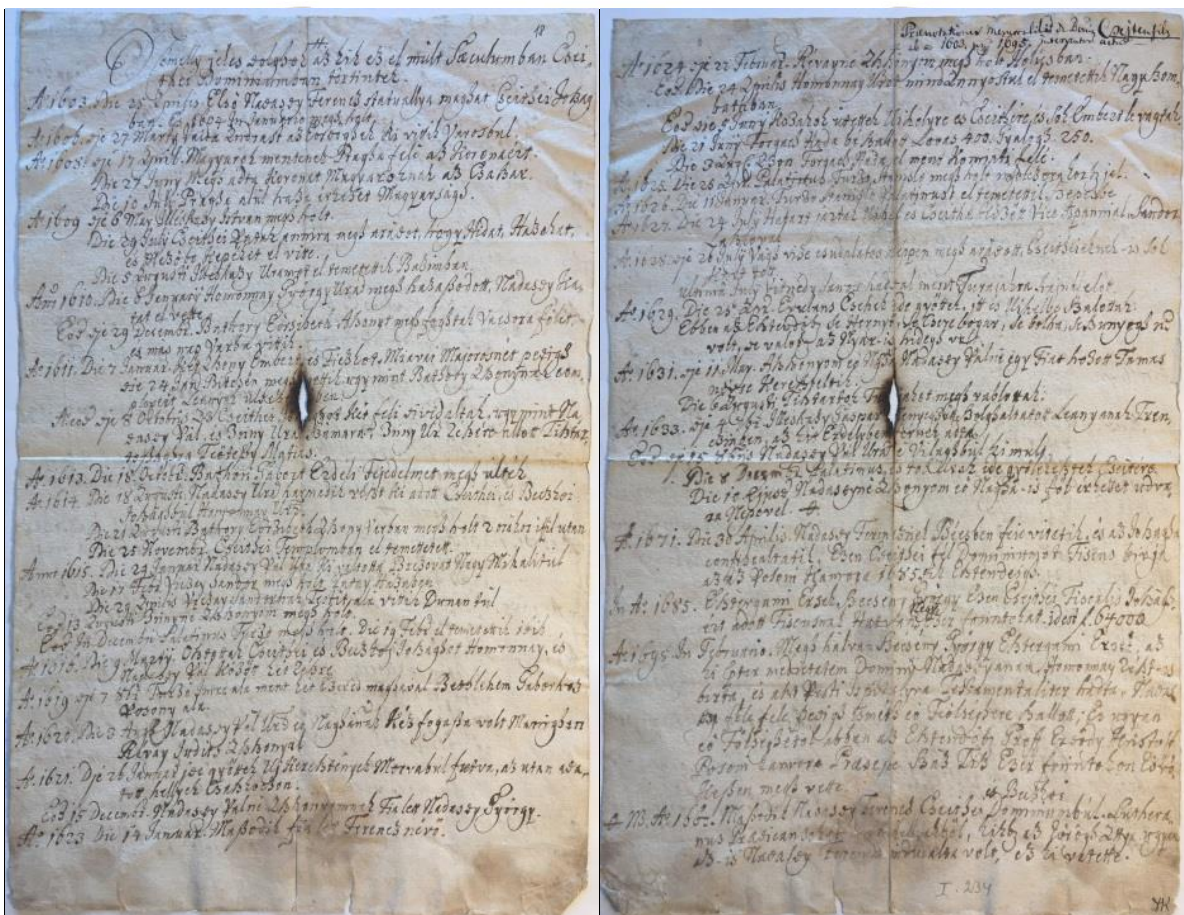
Súdne vyšetrovanie Báthoryovej pomocníkov sa začalo 1. januára 1611 na zámku v Bytči. Na hlavnom pojednávaní prokurátor uviedol, že palatín prichytil Báthoryovú v kaštieli pri mučení dievčat, preto ju dal okamžite zatknúť a odsúdil na doživotný žalár v Čachtickom hrade. Po vypočutí svedkov súd nad pomocníkmi vyniesol rozsudok, ktorý

vykonali v ten istý deň. **7. januára 1611 dve ženy a Ficka, 24. januára majerničku z Myjavy upálili v Bytči ako pomocníkov pani Bathoryovej pri vraždách dievčat.**

Panovník však žiadal nový súdny proces, trest smrti pre Báthoryovú a odňatie majetku. Na prosby príbuzných a vzhľadom na zásluhy nebohého manžela napokon súhlasil s doživotným väzením. Báthoryová nebola nikdy odsúdená. Na hrade žila ešte štyri roky. Okrem rodiny, kazateľa a starej ženy, ktorá jej nosila jedlo, k nej nesmel nik vstúpiť.

21. augusta 1614 pani Alžbeta Báthoryová zomrela na hrade o druhej hodine ráno. 25. novembra 1614 ju pochovali v kostole v Čachticiach. Mala 54 rokov. Jej hrob sa dodnes nenašiel.

Rod Báthory vymrel po meči v roku 1635, z Čachtického hradu ostali len zrúcaniny, ale o Alžbete Báthoryovej sa zachovalo viacero kníh, filmov, ale aj archívnych dokumentov uložených v slovenských a zahraničných archívoch.

Obr. 2 – Zápisy pozoruhodných udalostí v Čachticiach za roky 1603 – 1698

autor: Mgr. Alena Mišíková, PhD.

Pramene: Štátny archív v Prešove, fond Drugeth Humenné, I. č. 718/7.

Literatúra: KOČIŠ, Jozef. Alžbeta Báthoryová a palatín Thurzo. Martin : 1984.

PELLOVÁ, Daniela. Drugeth z Humenného. Inventár. Prešov : 2001 – 2008.